

SELMECEBÁNYAI HIRLAP

Egy évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyedévre 2 korona
50 fillér.

— Egyes szám ára 20 fillér. —

Hirdetések megállapodás szerint számíttatnak.

— Nyiltér díja soronként 20 fillér. —

Felelős szerkesztő:

DR. PAULOVICS ISTVAN

Az expediciót s hirdetésekkel illető reklamációk a lapkezéző

Joerges Ágost özvegye és fia

céghez intézendők.

hova az összes pénzküldemények is küldendők.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Erőpróba.

Maga Andrassy Gyula gróf provokálta a közvéleményt, hogy a zemplénmegyei bizalmi kérdésnek a szokottnál nagyobb jelentőséget tulajdonítson. Már hetek óta folyt a készülődés, az izgatás, ígéretés, rémítetés és kapacitálás ellenzéki részről minden fogással abban a megyében, melyet maguk az alkotmánypárti vezérek is az Andrassy-párt igazi fészkeinek tartanak. És joggal, mert nemcsak Andrassy Gyulának és atyafiságának, hanem személyes híveinek is óriási birtokaik vannak e megyében s így a környékön való lakosságra úgyszólván föltétlen befolyásuk van. Nem is említjük a nagybirtokok gazdatisztjeit és kezelő-személyzetét, akik a vármegyei közgyűlésen, mint törvényhatósági bizottsági tagok, nagyon természetesen egytől-egyig az Andrassy-párti szavazatok számát szaporították. Mindez óriási erőfeszítés ellenére a pártvezérnek, Andrassy Gyula grófnak bizalmatlansági indítványa a megye hétfői közgyűlésén harminckét szótöbbséggel megbukott s Zemplénmegye, az Andrassyak ősi fészke, bizalmat szavazott a kormánynak.

Emnek az eseménynek a jelentőségét nem lehet letagadni. Van ez akkora, mintha Tisza István grófot Biharban leszavazták, vagy az aradi választáson megbuktatták volna. — Eddig negyvenhat törvényhatóság szavazott már bizalmat a Tisza-kormánynak s az ellenzék ezeket a bizalom-szavazatokat mindig lekicsinyelte. De vajjon lehet-e lekicsinyelni, kisebbiteni a zemplénmegyei határozatot, melyet maga Andrassy Gyula gróf is erőpróbának szánt? Az is volt: erőpróba. Erőpróba, mely világosan mutatja, hogy ebben az országban semmi alapja sincs az Andrassy-pártnak, mert csakis személyes párt, melyet Andrassy-nak csak úgy sikerült megalkotnia, hogy a kisebbségből még egy új kisebbséget toborzott, azzal az ígérettel, hogy hatalomra juttatja. — A zempléni határozat esattanós válasz erre az ígéretre. Az ország közvéleménye nem kívánja, hogy Andrassy és párthívei hatalomra jussanak s hogy a

második kiadásban megalakult alkotmány-párt valaha többségi párttá legyen.

Az erőpróba Tisza István és pártja javára dőlt el. A nemzet bízik a kormányban és a munkapártban. Ha ezt az ellenzék az eddigi negyvenhat bizalmi nyilatváltásból nem akarta elhinni, most már aligha kételkedhetik tovább. Ezt jelenti a zempléni erőpróba, melynek kimenetele talán magát Andrassyt is gondolkodóba ejtheti, vajjon folytathatja-e Tisza ellen tovább is azt a vetélkedő féltékenységből és gyűlöletből eredő személyes harcot, mely, mint láthatja, esőppet sem szimpatikus az ország tárgyilagosan gondolkodó közvéleménye előtt.

A honinémeti-garamberzencei vasút.

A honinémeti-selmecebánya-garamberzencei vasútról a napokban több lapban közlemények jelentek meg, melyek, mivel a hitelesség látszatával bírnak, alkalmasak arra, hogy a jóhiszemű közönséget tévedésbe ejtsék.

Az említett cikkek azt írták ugyanis, hogy a németi-selmecebányai vasút építését a jövő tavasszal megkezdik, hogy a garamberzencei keskenyágányú vasutat az állam szélesvágányúvá fogja átépíteni s hogy a ruttkai vonal forgalmának egy részét a selmecebányai vonalra fogják áttelelni.

Nekünk, selmecebányaiaknak, csupa örömhírek ezek, melyek vérmes reményeket ébresztenek s új perspektívát nyújtanak városunk jövő alakulása tekintetében.

Az én nézetem ebben a kérdésben mindenha az volt, — s ezt többször nyilvánosan is kifejeztem, — hogy a váci-
ipolyság — selmecebánya — garamberzencei vasút nem lenne alkalmas a transito-forgalom lebonyolítására, mert a pálya hullámos s rajta, erős emelkedési viszonyai miatt, teljes teherrakományú vonatok nem közlekedhetnek. Mégis, midőn a hírt hallottam, magam is gondolkodóba estem. Hátha! Végre is semmi sem lehetetlen. Amit pedig az ember szeretne, hogy meglegyen, hamar el is hiszi.

Ezért tehát elhatároztam, hogy utána nézek a dolognak s illetékes helyen meg-

tudom, valójában mi igaz a hírből. Megkérdezem egyben azt is, minő szándék vezérli a M. Á. V. igazgatóságát a ruttkai vonal tehermentesítése tekintetében. Az információt megkaptam. A válasz lesújtó volt, mert nekem adott igazat.

Az igazgatóság illető osztályában ugyanis azt mondták, hogy a ruttkai vonal tehermentesítési előmunkálatai, többféle variánsban, immár elkészültek s jóváhagyásra és végrehajtásra várnak. Tervezik, hogy a Berlin felé irányuló teherforgalom egy részét a vágvölgyi vonalra fogják terelni, melynek kettős sínpárja részben ezért is épült ki. A ruttkai vonalon több kitérőt fognak építeni, hogy velük a vonatok meddő veszteglését a minimumra szállítsák. Megérett s végrehajtásra vár a zólyomi fűtőház megnagyobbításának kérdése is. Szóval: a ruttkai vonal tehermentesítési akcióját sokféleképen tervezik, csak éppen Selmecebánya felé nem, melyről szó sem volt s belátható idő alatt nem is lesz.

Ennyit a tehermentesítés kérdéséről. Vele kapcsolatosan mellesleg megjegyzem, hogy a hír komolyságában én sohase hittem, engem tehát csalódás nem ért. Ámde hányan lesznek olyanok, kiknek lelkében az illúzió szétoszlása a csalódás kellemetlen érzését kelti s akik a jó hírt gondolkodás nélkül elkönnyvelték. Ezek a hírek alkalmasak arra, hogy a vasút iránt való lelkesedést lelohasszák, hogy elégedetlenséget keltsenek s a bízó reménykedés szárnyait szegjék, pedig lelkesedés és reménykedés nélkül nagy művet alkotni nem lehet.

Hosszúra nyúlnék jelen cikkem terjedelme, ha a részletekbe bocsátkozva akarnék beszélni arról, mért nem tervezheti a M. Á. V. a ruttkai vonal tehermentesítését mifelénk. Erről talán majd máskor. Most röviden csak annyit jegyzek meg, hogy amennyiben az állam a keskenyágányú vasutat szélesvágányúvá nem építené át, még mindig van remény arra, hogy a garamberzencei vasutat Kisiblyén át építse meg az a konzorcium, mely a honinémeti vasút építését elvállalta. Kétségtelen ugyanis, hogy a nyitrabányai vasutat folytatólag ki fogják építeni s összekötik talán Turcseken a ruttkai vonallal. Ez ha megtörténik, a Selmecebányára és Hontvármegyébe irányuló szénküldemények (2—3 ezer

waggon) legegyszerűbben — mert Selmecebányától Ipolyságig lejt a pálya — Garamberzencén át juthatnának rendeltetési helyükre. Ha nem jelent is ez valami nagy forgalmat, mégis alkalmas arra, hogy a garamberzencei vonal átépítésének célszerű voltát megszívlelésre méltó tárgyi okkal támogassa. Ehelyütt nem lehet lekiesinyelni azt a tarifaelőnyt sem, melyet a budapesti relációban, Németi felé, a 109 kilométer pályarövidülés nyújt.

Átérve most már arra a hírre, hogy a hontnémeti vasút építését a tavaszon megkezdik, konstatom, hogy a hírnek, ebben a formában, nincsen alapja. Vannak ugyanis még függőkérdések, melyeket még az építés előtt kell megoldani. Ilyen, hogy mást ne említsek, a vasúti állomás elhelyezésének a kérdése. Ismerjük ennek előzményeit s egész történetét. Arról van szó ugyanis, hogy az állomás a Ferencaknán vagy a kohónál épüljön-e fel.

Mindnyájan azt óhajtjuk, hogy az állomást a Ferencaknán helyezték el, mert tagadhatatlan, hogy a városhoz közelebb eső állomás jobban szolgálja a közönség érdekeit. Ez a kívánsága a bányakincstárnak is, mely ez irányban már nyilatkozott s határozott állást foglalt el. Én is ezt óhajtom, erre töreksem s nagyon örvendének, ha vágyam teljesülne.

Ámde, a fejleményekből ítélve, féltő, hogy az ennek a tervnek útjába gördülő akadályokat nem igen lehet elhárítani. Horschitz mérnök, a honti vasút építője, akit a szakkörök annak idején a Monarchia egyik legjobb vasúttervezőjének ismertek el, már 17 évvel ezelőtt mondotta nekem, hogy a hontnémeti vasutat vicinális anyagi eszközökkel a Ferencaknán felhozni nem lehet.

17 évvel ezelőtt is ezen a kérdésen múltott a selmecebányai vasút építése. Attól

lehet tartani, hogy így lesz most is. Tudni kell ugyanis, hogy a vicinális vasút építésének az is egyik lényeges kelléke, hogy jóvedelmet hozzon, legalább is olyan mértékben, hogy az elsőbbségi részvényeket eladni, vagy, amint mondani szokás, a vasutat finanszírozni lehessen. Ha a tervezett vicinális vasutat a pénzügyi körök rentabilisnek el nem ismerik, elsőbbségi részvényeit a bankok nem veszik meg. S mivel a vállalkozó hitelre szorul, ha ezt a papírjai rosszasága miatt neki meg nem adják, papírjait át nem veszik, vasutat nem építhet, mert a hozzávaló szükséges pénz előteremtene nem tudja.

Hír szerint a Ferencaknán vezetendő vasút egymillió koronával kerülne többbe, mint a kohóig tervezett. Állítólag azért, mert az első esetben a vonal szintjét már Berencsfalutól kellene jelentékenyen emelni s ez a többlet-összeg évi 50 ezer korona amortizációnak felelne meg.

Mivel a németi vasút rentabilitása különben sem mutatkozik elsőrendűnek, nagy kérdés, vajjon az egymillió többterhet megbírja-e? Egy egészen bizonyos, az t. i., hogy a vasút jóvedelme nem lesz több, ha az állomást a Ferencaknán helyezik is el.

Mindezekből látjuk, hogy dilemma előtt állunk s ezt, mielőtt az építési engedélyt megszerezzenék, el kell távolítani. Egyéb nehézséget nem akarok most felhozni. Mutatóba, gondolom, elég ebből ennyi.

A vasútépítés terminusát, ma legalább, nem igen lehet megállapítani. Az építés, azt hiszem, akkor fog megkezdődni, ha az állomásnak most még vitás kérdése szerencsésen eldőlt. Hogy ez sikerül-e, megmondani most nem tudom. Egy azonban teljesen bizonyos, az, hogy aki igazán szívén viseli városunk jövőjét, azon lesz, hogy a

vasútépítés akadályait elhárítsa s az állomás kérdését, ha közmegegyezéssel nem lehetne célt érni, kompromisszum útján megoldja.

Mert, jól jegyezzük meg, *életérdekeink* parancsolja a vasút mielőbbi megépítését. Ez a fő, amely mellett csak másodrendű kérdés, hol legyen az állomás. Ha fel lehet hozni, legyen a Ferencaknánál, de ha végképen nem lehet, legyen a kohónál vagy másutt, de legyen meg. A haldokló bányászat helyébe ipart kell teremtenünk, különben elpusztulunk. Ipar pedig csak szélesvágányú vasút mentén virulhat fel.

Építsük meg hát ezt a vasutat. Rajtunk áll csupán s alapozzuk meg vele Selmecebánya jövőjét s polgárai jólétét.

Volt idő — 17 évvel ezelőtt! — midőn melegen ajánlottam a város közönségének a figyelmébe a vasútépítés ügyét. Nem hallgattak meg, pedig megfontolt tanácsom ép olyan őszinte szívből eredt akkor, mint ered mostan.

Adja a Mindenható, hogy gyöngeszavamat, melyet az ügy érdekében most megint fölemelek, megszívleljék és kövésék mindazok, akiket illet. S hogy mindazoknak nemes törekvését koronázza siker, akik a vasútban is a város üdvét látják.

Czobor László.

A torna tanítása,

tekintettel a katonai gyakorlatokra.

Írta Kubinyi József tanító.*

Az ember testből és lélekből áll. Csak az az ember tud élete rendeltetésének megfelelni, tudja élethivatását kellőképp betölteni, aki lelki-leg-testileg kellőképp nevelve, illetőleg edzve van arra, hogy az élet nehézségeivel, akadályával

*) Felolvasta a szerző a »Selmecebányai Általános Tanítóegyesület» ezévi közgyűlésén.

Ősz.

Lásd: ma még hívlek, lásd: ma még várlak,
De halványul már fénye a nyárnak:

Közelg az ősz...

A régi tűznek lángja fogyóban...

Télek, ha később jönnél, valóban

Kiába jössz!

Csendesül a szív, ha tün az élet...

Tán nem én voltam az, aki védő

Bolyongtam át,

Valaha régen, május szakában,

Tavaszi fényben, meleg sugárban

Künn, a határt...

Ma még tán hívlek, ma még tán várlak,

De gyűlnek már a búsz őszi árnyak,

Pusztítva bent

Lombot, virágot, szép délibábot,

Arany sugaros, tavaszi álmot:

Szerelmemet.

... Kivitalak, egykor vágódva, kérve,

De bánatos szóm elhalt, nem érve

A szívedig...

Azt a gyönyörű tündérvilágot

Te romboltad szét s helyét ma, látod:

Romok fedik...

Krüzselyi Erzsike.

Kínából.

Írta: Diószeghy Sándor.*

Tchen-tou-fou, 1913. aug. 12.

Beutaztam már a nagyvilágot, a föld egyik zugából a másikba dobált a sors, ezer meg ezer veszedelemnek, nélkülözésnek voltam kitéve, különösen Afrikának egyes részein, a Szahara-sivatagon, hol a lefátyolozott vad beduin-törzsek ellen harcoltam, mint légionárius-katoná: de még olyan érdekes viszonyok között sohasem éltem, mint mostan. Laktam az egészségtelen, malária-lázias Madagaszkár szigetén, mint francia gyarmattiszt s jelenleg a végzet Tibetnek keleti részébe vetett, hol őseinknek egy elmongolosodott törzsét, a »Derge«-törzset fedeztem föl. Elbeszélésük szerint ősek Európába vándoroltak s ezeknek vagyunk mi az utódaik. Megtaláltam náluk a magyar ember specialitását, a kulacsot is, ők azonban nem bort kínálnak belőle, hanem cirokmagból főzött pálinkát.

*) A liceum egykori növendéke, aki most francia katonai attasé Tibet határán.

Ezidőszerint Tchen-tou-fou városába vagyok internálva, mert Kínában kiűtött a második katonai forradalom a kou-ho-tan-isták, vagyis a republikánus-pártiak és a koi-miu-tan-isták, vagyis a revolúcionisták között.

Két éve sincs még, hogy Hanken városában ezer meg ezer ember lett áldozata a köztársaság kikiáltásának, előzve a Mandzsu-dinasztiának utolsó parazitáját, eltörölve a mandarinust (nemességet) s már újra dörögnek az ágyúk, ropognak a puskák az óriási birodalom szélében-hosszában.

Az 1911. évi forradalom, mint tudjuk, megszülte a köztársaságot s a nemzet bizalmából Jang-csu-kaj, a kitűnő diplomata lett a köztársaság elnöke. Jang-csu-kaj a legkiválóbb, a legnagyobb emberek egyike, a kínaiaknak igazi reprezentatív man-je, akit ha eldobnak maguktól, hasonló nagytehetségű embert ezidőszerint nem igen fognak találni. Igazi modern ember, ki nagy diplomata is egyúttal. Kitűnő diplomata voltánál fogva a pekingi összes nagyhatalmak minisztereivel olyan jó relációba jutott, mely, anyagi és szellemi tekintetben, Kína gyors előhaladását s fejlődését teremtette volna meg.

De, sajnos, ennek a négy száz millió lelket számláló nagy nemzetnek fele sem értette meg Jang-csu-kaj-nak messzlátó terveit és politikáját.

megküzdeni tudjon, az élet kiváncsainak, hivatásának megfelelni képes legyen,

A lélek nevelésének elhanyagolása époló káros, mint amilyen végzetes lehet a test nevelésének elhanyagolása.

Mit ér pl. a szép és egészséges testben minden szép és nemes iránt érzéketlen lélek? Mit ér a legfogékonyabb lélek beteges, gyenge testben? Bármelyiknek elhanyagolása aláássa a földi boldogságunkat, terhére nemcsak magának, de embertársainak is.

Hogy tehát gyermekeink az élet küzdelmeivel szembe tudjanak szállani és élethivatásuknak megfelelni képesek legyenek, lelkük és testük nevelésére kellő gondot kell fordítanunk. Jól edzett test, nevelt lélek olyan kincsek, melyek fölérnek a föld kincseivel, olyan kulcsok, melyek a földi élet boldogulásának kapuit megnyitják előttünk.

Ha panaszt emelhetünk az ellen, hogy a mai időben több gondot fordítunk az ész fejlesztésére, mint a kedély nevelésére, hogy az észit iparkodunk fejleszteni, ismeretekkel megtönni, míg ellenben a szívet érintetlenül hagyjuk, nevelésére kellő gondot nem fordítunk: annál inkább vád érhet minket, hogy a test nevelését elhanyagoljuk, vele nem törődünk. Hisz tudjuk, hogy a torna iskoláinknak meglehetősen elhanyagolt, rendkívüli tantárgya, épúgy, mint az egészségtan, melyet alig említenek iskoláink tantervein.

Azt mondják, hogy a gyermek eléggé edzi magát a játékkal és gyakorolja testét futkosással. Igen? Ismerek embereket, akik iskolába nem jártak, de az élet kényszere megtanította őket arra, hogy 1000-ig, sőt azonfelül is pontosan végzik a 4 alapműveletet. Sőt bárkinek figyelmébe ajánlom ezek számolási fogásainak megfigyelését. Kinek jutna eszébe a számtant az iskolából eltörölni, azzal az érvel, hogy az élet majd megtanítja rá.

Igen: a játék, az élet, a természet megtanítja őket a test edzésére; de ez az edzés nem elegendő arra, hogy a gyermek testének kellő fejlődését biztosítsa, zabolátlanságát fékezze, fegyelmezze, türelmességhez, kitartáshoz szoktassa, sőt sokszor ellenkezőjét érvük el annak, amit el akartunk volna érni. Ki ne ismerné a játék sok kinövését, a nyers erő durva fitogtatását? Mind-

ezeket kikerülhetjük a torna rendszeres tanításával.

Hol van még a torna ezernyi előnye?

A torna az, mely a test egészséges fejlődését előmozdítja, az iskolai hosszas ülés káros következményeit ellensúlyozza, a testet ügyessé, fürgévé, könnyedé teszi, egyenes, ruganyos fejlődését biztosítja, a gyermeket rendre, tisztaságra, pontosságra, fegyelemre, kitartásra, önmegtartózkodásra szoktatja, a káros külsőségek ellen ellenállóvá teszi, az élet terheinek elviselését megkönnyíti, a testet munkabíróvá, a fület, a szemet élessé teszi, a lélekjelenlétet emeli, fokozza, lábát, kezét gyakorlottá, a lelkét élénkké teszi. Izmai acélosodnak, csontjai erősödnek, emésztését fokozza, étvágyát nagyobbítja, tudóműködését gyorsítja, vérkeringését fokozza, járása ruganyosabb, feszebb, élénkebb, bőrműködése gyorsabb lesz. Arcára pír fest, szemébe élénkséget önt. Megtanítja felebarátja iránti türelemre, szerencsétlenségben gyors segélynyújtásra.

A torna tanítása szükséges a városi iskolában épúgy, mint a falusi iskolában. A városi iskolában, hogy a szobaélet és a kevés mozgás következtében a megfogyadt izmok acélosodjanak és az elpuhultság helyébe viruló erőt, egészséget ültessünk. Falun pedig azért kívánatos, hogy a test nehézsége, ügyetlensége, lomhasága meggátoltságok. Különösen szükségesnek mondható nálunk, ahol a bányászok, foglalkozása következtében, csenevész, törpe, fejletlen, satnya, ahol a terep partossága miatt oly kevés az alkalmas játszóhely.

Ha a történet lapjait forgatjuk, látjuk, hogy a régiak a test fejlesztésére nagy gondot fordítottak. A régi görögök játéka is a testgyakorlás előmozdítását tűzték ki főcéllul. E játékoknál szerepeltek: ugrás, futás, bírkózás, öklözés, tányérdobás, nyeregkocsizás, lovaglás stb. A győztest babérokoszorúval jutalmazták, ami náluk a legnagyobb kitüntetészámba ment, mi halandót csak érhetett. Hát a spártaiak e téren való igyekezetét ki ne ismerné?

(Folyt. és vége a köv. számban.)

HIREK.

Tisztelettel kérjük lapunk t. előfizetőit, hogy az előfizetés megújítása iránt intézkedni sziveskedjenek. Együttel kérjük azokat is, akik az előfizetési díjalkkal hátrálékban vannak, hogy a hátrálékot beküldeni sziveskedjenek, hogy a kiadóhivatalnak is módjában legyen kötelezettségeinek eleget tenni.

**Előfizetési ár: egész évre 10 K
fél „ 5 „
negyed „ 2 „ 50 f
Egyes szám ára 20 fill.**

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Szpori Károly* kir. erdőmérnökgyakornokot, *Pintér Sándor* magánuradalmi erdőmérnökgyakornokot és *Sándor István* végzett erdőmérnökhallgatót kir. közalapítványi erdőmérnökgyakornokokká nevezte ki.

— **Továbbképző-tanfolyam.** A m. kir. belügyminiszter a folyó évi október hó 1-től 15-ig Budapesten tartandó harmadik jog- és államtudományi továbbképző-tanfolyamon való részvételre Selmecebányáról, *Horváth Kálmán* kir. tanácsos, polgármester előterjesztésére, *Sztancsay Miklós* városi főjegyzőt jelölte ki.

— **Színészek Selmecebányán.** *Kövcsey Albert* színtársulata, amely, mint írtuk, ezidő szerint Szarvason működik, október hó 3-án érkezik Selmecebányára s előadásait ugyanazonnap fogja megkezdeni. A jónévű, kitűnő művészerőkből álló színtársulatot a közönség szíves figyelmébe és pártfogásába ajánljuk.

— **A gázgyár műszaki felügyelője.** Az általános osztrák-magyar gáztársaság trieszti vezérigazgatósága a selmecebányai gázgyár műszaki felügyeletével *Monostori Erreth Ede* mérnököt, a pécsi légszuszogató igazgatóját bízta meg. Reméljük, hogy a vezérigazgatóság ezzel az intézkedésével újabb tanújelét adta annak a törekvésének, hogy a selmecebányai gázgyárat minden irányban kifejlessze s az elődei idejéből származó

Midőn ideiglenes elnöki székét elfoglalta, nagy erélyességgel és buzgalommal fogott az óriási birodalom reorganizálásához, átalakításához. A civilizált államokhoz hasonló Kínát akart teremteni, ki akarta szabadítani a sötétségből, mely több ezer év óta tartja hatalmában. Újjászervezte a katonaságot, a rendőrséget, a polgári hivatalokat, a közigazgatást s rendezte a pénzügyi viszonyokat, melyek nagyon, de nagyon elhanyagolt állapotban voltak s vannak még ma is.

A köztársasági konstitúciót 18 vidék képviselőivel készítette el s ebben a hónapban akarta a nemzet elé terjeszteni. Ennek a nagy munkának a befejeztével szeptember havában lett volna meg az új elnökválasztás. Pártja, a nemzeti párt, még most is nagyon erős, de nem gyenge a a revolucionisták pártja sem. Mindamellett, hogy a revolucionisták Jang-csu-kaj-t el akarják űzni, én mégis azt hiszem, hogy ő lesz Kínának, vagy legalább is Észak-Kínának az elnöke.

A fellázadó déli tartományok. Canton Hupé, Tyan-csi, Hunan, autonómiát kiáltottak ki s Nanking városában új miniszteriumot szerveztek, melynek elnöke Hoan-si generális lett volna. De Hoan-si időközben, a Kiu-Koan melletti ütközetben, súlyos sebet kapott.

Jang-csu-kaj minden intézkedést megtett a lázadás elnyomására, mindezt azonban nem valami nagy eredménnyel. A forradalom napról-

napra komolyabb jelleget ölt, terjed mindenfelé, úgyhogy az egész birodalomra kezd már veszedelmessé válni. A legutolsó nagy ütközetben, Kiu-Koan mellett 400 katona maradt a csatatéren.

Augusztus 4-én, délelőtt, Sun Keu, Csonking városának katonai főparancsnoka, csatlakozva a déli tartományok lázadóihoz, kikiáltotta Csonking városának autonómiáját. Ebben a városban mintegy hatezer katona van, akik borzasztó vérengzést vittek végbe a nemzeti pártiakon. Bekaszabolták és lenyakazták úgyszólván az összes magisztrátusokat, akik Jang-csu-kaj-pártiak voltak.

A szécsuani fő kormányzó, Fu-uen-nan, aki Tchen-tou-fou városában rezidál, családját szülővárosában, Csongkingben hagyta s ezt is felkoncolták a lázadó katonák. Tchen-tou-fou városában a két párt valóságos farkasszemet néz egymással. Fu-uen-nan fő kormányzó megtett minden intézkedést s bízik a 4. számú katonai hadosztályban, melynek a múlt évben ő volt a főparancsnoka. Ez a hadosztály mintegy tízezer emberből áll. Itt a statárium ki van hirdelve s falragaszok tudatják a félmillió lelket számláló város lakosságával, hogy lefejezés a büntetése annak, aki a kormány ellen izgat. Nem múlik el azonban egy nap sem anélkül, hogy néhány koi-miu-tánt ki ne végeznének. Az izgatottság percerőperre nő, a pénztérték csökken, a kereskedelem pedig teljesen pang. A lázadás kitörése elkerül-

hetetlen, minden percben várható. Naponkint jönnek az itteni francia konzulátushoz magasrangú tisztviselők, gazdag tőkepénzesek, hogy oltalmat keressenek és kérjenek. Épületeink tele vannak kínai menekültekkel.

Ebben a pillanatban kaptunk a csongkingi francia konzulátustól egy sürgönyt, hogy az ott fellázadt katonaság zöme, mintegy ötezer ember, útban van felénk, Tchen-tou-fou városába s hogy az útban levő városokban nagy megszállásokat vísz végbe. Csongking városa 12 napnyi járóútra van tőlünk, tehát beletelik egy jó hétbe, míg a csongkingi revolucionárius-csapatok ideérkeznek, hogy a testvérpártiakkal megtámadják a Jang-csu-kaj-pártiakat.

Borzalmas állapotok vannak itt mostan. Megütözik rajtuk minden európai ember s méltán kérdezi, mért tört ki megint a belháború, mért lázad fel ismét a kínai birodalom. Hiszen minden megvan, amit akartak! Lerázták magukról a mandzuk évszázados zsarnokságát, eltörölték a nemességet, egyenlő lett, testvér lett, szabad lett minden kínai, mért tört hát ki újra a belháború, mi az oka az elégedetlenségnek?

A felelet nagyon egyszerű. A kínai nép aggodalmasan nézi s figyelő már hónapok óta Jang-csu-kaj elnök működését, ambícióját s kérelmetlenül szigorúságát. Attól tart, hogy a republikából egy szép napon megint császárság lesz, hogy az elnök államcsinyt fog elkövetni s csá-

s netalán még mutatkozó hiányokat alaposan pótolja.

— **Személyi hírek.** *Horváth Kálmán* kir. tanácsos, polgármester, folyó hó 25-én Budapestre utazott, hogy *Csator László* országgyűlési képviselével együtt a selmecebányai cipőgyár munkásainak az ügyében a kereskedelmi miniszternél lépéseket tegyen, hogy a munkások kenyerüket ne veszítsék.

— **Tanárvaltozás a kir. kath. főgimnáziumban.** A vallás-és közoktatásügyi miniszter *Gábel János* selmecebányai kir. kath. főgimnáziumi helyettes tanárt, hasonló minőségben, a jászberényi állami főgimnáziumhoz helyezte át s helyette a kegytanítói rend főnöksége *Esküls Ferenc* okleveles középiskolai tanárt alkalmazta.

— **Az új kir. kath. főgimnázium bokréta-ünnepé.** A selmecebányai kir. kath. főgimnázium új palotájának bokréta-ünnepét tegnap, folyó hó 27-én tartották meg. A vallás-és közoktatásügyi miniszterium a főgimnázium építésénél dolgozó munkások jutalmazására 1581 korona 80 fillért engedélyezett.

— **Az őszi esküdtszék.** Az ipolysági kir. törvényszék a folyó évi október hó 20-án kezdődő őszi ülészakara fősorolt esküdték névjegyzékét a napokban állította össze. Selmecebányáról, rendes esküdtkeknek, *Kövessi Ferenc dr.* főiskolai és *Vojtás Máttyás* kir. kath. főgimnáziumi tanárt sorsolták ki.

— **Eötvös ünnep a tanítóképzőben.** A selmecebányai ág. hitv. ev. kerületi Csemez-tanítóképzőintézet folyó hó 30-án fogja Eötvös József báró születésének százéves évfordulóját megünnepelni. Ez alkalommal Banyik Béla IV. éves növendék Eötvös elkövetésait ismerteti. Csizmadia János IV. é. n. Eötvös »Búcsú« c., Greschó Gyula III. é. n. pedig Eötvös »Én is szeretnék lenni« c. költeményét fogja elszavalni.

— **Reforma a postán.** A m. kir. posta-és táviró igazgatósága a hiányos címzésű postai küldemények rendkívüli megszaporodása miatt eddig óriási személyzetet volt kénytelen tartani, kik az úgynevezett címyomozó-hivatalban emberfölötti munkát voltak kénytelenek végezni s még az államrendőrség bejelentő-hivatalát is igénybe kellett venniük. A magyar posta most a Nyugat példáját követve a hiányos címzésű küldeményeket »Cím elégtelen« jellel visszaküldi ezután a

szárnak kiáltatja ki magát. A lázadással tönkre teszi a köztársaság zsenge csiráját, melyet az elnök növesztetni akart, gondosan, fokozatosan s ha úgy látta jónak, radikálisan. A nép nem értette meg, mert nincs fogékonysága a civilizáció, a modern eszmék iránt. Vaktában, fejétvesztve, az utókövetkezményekre nem gondolva, lángra lobbantotta hazáját ismét.

S mit szólnak mindehhez a pekingi külföldi nagykövete? A markukba nevetnek s gondolják: »Csak tegyétek tönkre magatokat! Majd ha kifáradtok, anyagiilag megtörtök, hozzánk jöttök újból, hogy pénzre van szükségtek. Szóval, a mi gyómságunk alá fogtok kerülni.«

Ezalatt pedig Tibetre majd rá fogta tenni a kezét az angol, orosz bekebelezi majd Mongolországot, a kínai Mandzsúriának egy jó darabját csatolja országához, a francia Jannant fogja megszállni s a német sógor sem fog magáról megfeledkezni.

Mikor e sorokat olvassák, mi már átestünk e borzalmas eseményeken. Hogy miként, a jövő útja. Ha nem lesznek a forradalom áldozata, élményeimmet a hazajárása után fogom majd elbeszélni.

feladóállomásra. Figyelmeztetjük tehát a közönséget, hogy, különösen a fővárosba címzett küldeményeken, a kerületet, utcát, házszámot, emeletet, ajtót pontosan tegyék ki, különben a posta a küldeményt nem kézbesíti.

— **A járásbírók kikerekítése.** Lapunkban már egyszer hírt adtunk arról, hogy a m. kir. igazságügyminiszterium azokat a községeket, melyek Selmecebányához közel vannak s piaci és más tekintetek idekötik őket, a selmecebányai kir. járásbíróshoz fogja csatolni. A járásbírók területkörének rendezése alapján Kormosó és Királyfalva községeket a korponai kir. járásbíróshoz csatolta, a selmecebányai kir. járásbíróshoz azonban ezek helyett eddig még egyetlen községet sem kapott, holott nagyon is méltányos volna, hogy az ügyekkel túlterhelt ipolysági kir. járásbíróshoz munkájának egy részét, a Selmecebányához közelebbi községek idecsatolásával, a selmecebányai kir. járásbíróshoz kapja. Erre vonatkozólag, a kir. törvényszék s a kir. tábla elnökének pártolásával, javaslatok mentek az igazságügyminiszteriumhoz, hol ezeket a javaslatokat elfogadták s úgy volt, hogy az egyes községek idecsatolása már július 1-én megtörtént. Július elseje azonban már rég elmúlt s a végintézkedés még most sem történt meg. Úgy értesülünk, az az oka ennek, hogy az ipolysági ügyvédek deputációval jártak a kormányhoz s arra kérték, hogy a selmecebányai járásbíróshoz ne csatoljon egyetlen községet sem, hanem maradjon minden a régiiben. A két község átsatolása azonban már megtörtént s így Selmecebányával igazságtalanság történt. Mert vagy áll az az elv, hogy a községeket távolságuk szerint kell az egyes járásbíróshoz csatolni s ekkor ezt az elvet Selmecebánya javára is kell foganatosítani, vagy nem áll s akkor innen sem kellett volna két községet elvenni. Ezzel az ügygel legközelebb részletesen fogunk foglalkozni.

— **A hercegprimás és a kultuszminiszter a selmecebányai iparért.** A selmecebányai templomberendező műintézet részvénytársaság küldöttsége, *Wilczek Frigyes gróf dr.* főispán, igazgatósági elnök vezetésével, folyó hó 16-án tisztelettel *Csernoch János dr.* hercegprimásnál, 19-én pedig *Jankovich Béla dr.* vallás-és közoktatásügyi miniszternél s támogatásukat kérte abból az alkalomból, hogy a részvénytársaság most bocsátja ki az új részvényeket s kezdi meg üzemét. A hercegprimás válaszában kijelentette, hogy tudja, hogy templomberendező cikkekért évenként több millió korona megy külföldre, tudja, hogy Selmecebányán, az állami fémbányászat hanyatlása miatt, új ipart kell teremteni, hogy a népnek munka jusson; tudja, hogy hazafias kötelesség a hazai ipar támogatása s hogy az ebbe a műintézetbe olvadt Krause-féle üzem eddig is megfelelt hivatásának. Ezért, mint már kalocsai érseksége alatt is, ezentul is szívesen s a legmesszebb menő módon fogja támogatni ezt az új intézményt. A vallás-és közoktatásügyi miniszter is nagyon szívesen fogadta a küldöttséget s válaszában kijelentette, hogy örömmel támogatja az intézetet. Megígérte, hogy átiratot intéz a magyar püspök karhoz s felkérte, támogassa ezt a magyar iparágat s legyen azon, hogy a külföldi templomberendezések az országból kiszoruljanak.

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kényszerű radioaktív gyógyforrások; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőlég és szénsavas- és villamos-vizfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használatnak főleg csúszós bántalmaknál és idegbajok ellen. Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakosztály. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenédíj nincs.

Prospektust ingyen és bérmentve küld Az igazgatóság.

— **Táncmultság.** A selmecebányai szervezett munkások vigalmi-bizottsága folyó évi október hó 5-én, vasárnap, a városi vígadóban, a »Selmecebányai Munkásotthon« ünnepélyes megnyitása alkalmából, az új intézet könyvtáralapja javára, táncal egybekötött, műsoros mulatságot rendez. A multság műsora a következő: Elnöki megnyitó. Mondja *Weniger Jenő*, a »Selmecebányai Munkásotthon« elnöke. A Szakszervezeti Tanács küldöttjének ünnepi beszéde. Magánjelenet. Előadja *Juhász Gusztáv*. A pofozó masina. Bohózat 2 felvonásban. — A multság esti 8 órakor kezdődik.

— **Tanítóválasztás.** *Niederland Vilmos* hodrusbányai ev. kántortanítót, kit a belügyminiszter a napokban nevezett ki anyakönyvvizsgáló helyettesé, a várpalotai ev. egyház egyhangúlag tanítóvá választotta. A megválasztott tanító állását október 7-én foglalja el.

**Aki birtokot, házat, bu-
tort, hangszert, gépet,
vagy bármiféle felszere-
lési tárgyakat venni vagy
eladni akar, aki lakást
keres, vagy ilyent bére-
adni óhajt hirdesse a
Selmecebányai Hirlap
hirdetési rovatában.**

**A Selmecebányai Hirlap-ot
állandóan sok ember olvassa,
azért mindig akad megfelelő ajánlkozó.**

— **A bányászok gyűlése.** Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület, *Parbaky István* miniszteri tanácsos elnöklésével, a múlt vasárnap tartotta Budapesten, a Magyar Tudományos Akadémia kis tanácstermében, évi közgyűlését. A gyűlésen, a kereskedelmi miniszter képviselőjében *Edvi-Ilés Aladár* osztálytanácsos, a pénzügyminiszter képviselőjében pedig *Kissármási Mátty Sándor* miniszteri tanácsos jelent meg. Rajtuk kívül ott volt *Lázár Pál* udvari tanácsos, *Pécs Kálmán* főerdőtanácsos, *Zsigmondy Árpád*

nyug. államvasúti főfelügyelő, a Magyar Történelmi Társulat részéről *Tománovszky Sándor dr.*, az Állami Hidak igazgatósága részéről pedig *Andrea János* bányamérnök. Az elnök megnyitóbeszédében bejelentette, hogy *Teleki Géza gróf*, az egyesület elnöke súlyosan beteg s így a közgyűlésen nem jelenhet meg. Indítványára *Teleki Géza grófot* a közgyűlés táviratban üdvözölte. A szoborbizottság nevében *Litschauer Lajos* bányatanácsos, az egyesület titkára jelentette, hogy *Kerpely Antal* lovag és *Péchy Antal* miniszteri tanácsosok szobra már elkészült, a leleplező ünnepet, a selmecebányai bányászati és erdészeti főiskola rektori hivatalával egyetértően, ez év november első felére tervezik s a szobrokat Selmecebányán, a főiskola aulájában fogják felállítani. A tárgysorozat következő pontja a beérkezett pályamunkák bemutatása és a jutalmak odaítélése volt. A négy pályázat közül, melyek mindegyikére 1000—1000 korona volt kifizetve, az egyiket *Homorka József* iglói bányamérnök nyerte el; a másodikat *Barcsay Oszkár*, *Boros Jenő* és *Szabó Kálmán* együttes pályamunkája kapta, míg a harmadik díjjal *Potzenwirth Nándort* tüntették ki. A szünet után *Andrea János* bányamérnök a budai alagút viztelenítési munkálatairól tartott előadást. A közgyűlés után a Kontinentál-szálló különteremben lakoma volt.

RED STAR LINE

Vörös csillagvonal

Antwerpen—Amerika

Rendes és közvetlen hajójáratok

Antwerpen—New-York és Antwerpen—Boston között

A társaság hajórajza

Samland	Finland	Vaderland
Gothland	Kroonland	Margvuette
Mesaba	Zeeland	Menominee
Lapland		Manitou

A hajók New-York felé minden szombaton és Bostonba minden második esütörtökön indulnak. — Bővebb felvilágosítást nyújt:

RED STAR LINE

Magyarországi helyettese

Budapest, VIII., Köztemető-út 12. a.

Telefon szám:

József 10—37.

— **A polgári lövőegyesület közgyűlése.** A selmecebányai polgári lövőegyesület, díjlövészettel és díjkuglizással, folyó hó 21-én tartotta 1913. évi rendes közgyűlését. A közgyűlés sajnálattal vette tudomásul *Bencze Gergely* főerdőtanácsosnak, főiskolai tanárnak, mint első lövészmasternek lemondását s az egyesület érdekében kifejtett érdemeinek elismerésül tiszteletbeli főlovészmasternek választotta. Részvétiratot intézett *Scholcz Gyula* miniszteri tanácsos, egykori főlovészmaster, azután tb. főlovészmaster özvegyéhez, majd sajnálattal vette tudomásul a pisztolylovók körének feloszlását s elhatározta, hogy kérelemmel fordul a kör tagjaihoz, hogy maradjanak továbbra is az egyesület tagjai. A tanítóképző közelsége miatt szükséges óvintézkedések megtételére és a tekepálya kijáratására 300 koronát szavazott meg s megbizta a választmányt, foglalkozzék a lövőtágok terheinek a csökkentésével. A tisztújítás eredménye a következő: főlovészmaster lett: *Künszler János*, I. lövészmaster: *Mikóvénny Árpád*, II. lövészmaster: *Grohmann Gyula*, jegyző: *Suhajda Lajos*. Választmányi tag, *Fodor László dr.* lemondásával, *Kovács F. Lajos*. A díjlövészet nyertesei: *Kovács F. Lajos* (szög-lövés) 11 K, *Sümegh János* (legjobb 4-es) 8 K, *Mikóvénny Árpád* (legtöbb körletalás) 6 K, *Szabó Károly* (legtöbb találás) 3 K. A díjtekés nyertesei: *Zwick Vilmos* 7 K, *Tóth Imre* 5 K, *Burdács Pál* 3 K, *Király János* 2 K, *Zanzotto Lajos* 1 K, *Suhajda Lajos* 1 K.

— **Football.** Hosszú pihenő után október 5-én ismét megkezdődik Selmecebányán a sportélet. A selmecebányai Kinizsi atletikai klub október 5-én a Diósgyőri Atletikai Klubbal, október 12-én a Losonci Atletikai Klubbal, október 19-én a Ruttikai Tornaklubbal, október 26-án a Losonci Tornakörrel és november 2-án a Zsolnai Testgyakorlók Körével fog bajnoki mérkőzést vívni. A S. K. A. C. ezeken kívül még a stubnyai, a a besztercebányai és a balassagyarmati csapatokkal is tárgyal. E mérkőzések közül a legfontosabbat, melyet okt. 12-én, a Losonci Atletikai Klub ellen, Losoncon bonyolítanak le, *Czapek Ödön* északkerületi elnök fogja vezetni. A S. K. A. C. az idén, hogy a lekötött mérkőzéseket, a rövid őszi szezon ellenére, simán bonyolíthassa le, két csapattal játszik. Rendszeres trainingjét október 1-én kezdi meg. A S. K. A. C. ezúton is

kéri mindazokat, akik a Klub működésében, akár mint pártolók, akár mint szereplők, részt akarnak venni, jelentsék be szándékukat a Klub vezetőségének.

— **A bor- és húsfogyasztási adók megváltása.** A bor- és húsfogyasztási adók 1914—1916. évi megváltására vonatkozó tárgyalás folyó hó 22-én volt a városháza tanácstermében. A tárgyalást, az államkincstár képviselőjében, *Pataky Lajos* pénzügyi tanácsos vezette, ki arra szólította fel a várost, hajlandó-e a fogyasztási adókat az eddiginél nagyobb bérösszeggel megváltani. A várost képviselő *Horváth Kálmán* kir. tanácsos, polgármester kijelentette, hogy a város hajlandó ezeket az adókat megváltani, tekintettel azonban arra, hogy a fogyasztási adók napról-napra csökkennek, a város az eddigi összeget sem fizetheti, hanem kisebb összegért való bérbeadását kéri. Hosszas tárgyalás után végre az eddigi bérösszeg mellett kötötték meg a szerződést és pedig az 1914. évre föltétlenül, az 1915—1916. évekre azonban csak föltételesen.

— **Bámulatraméltó példa** arra, hogy mily rendkívüli módon fejlődhet aránylag rövid idő alatt valamely iparvállalat készítményeinek célszerűsége és minősége folytán, a Maggi-féle élelmiszer-művek.

Kis kezdetből a Maggi-vállalat 25 év folyamán mai nagyságára emelkedett. Működése az egész művelt világra terjed ki. A nép táplálkozása szempontjából megbecsülhetetlen levescikkei, amelyek egyformán tünnek ki kitűnő minőségük és olcsóságuk folytán, a nép minden rétegében mint naponkénti szükségleti cikkek alkalmazásra találnak. A Maggi-cég csak röviddel ezelőtt fejlesztette ki ismét budapesti üzemét.

— **A tüdővész áldozatai.** Egyre nagyobb az inség és nyomortóság ebben a sok sorscsapástól sujtott országban és árvíz, pénztelenség, üzleti pangás, kivándorlás, munkanélküliség mellett rémséges erővel rombol a tüdővész. Igazi heroizmus az, amellyel a rém pusztítása ellen az országosan ismert József kir. herceg szanatórium-egyesület küzd. S most, hogy közeledik az őszi idény, az egyesület, a multakhoz hasonlóan, a társadalomhoz fordul, hogy egyetértő munkával segítse a szegény, szerencsétlen tüdőbetegek megmentésében. A belügyminiszter már

Zacherlin

mint felülmulhatatlan
„rovarirtó”
hathatósan segít
Csakis palackokban kërje!

A tisztességes, becsületes kereskedő éberan ügyel arra, hogy ha vevője utólréhetetlen, hatásánál fogva közismert „ZACHERLINT” kër, ne akasszon nyakába megtévesztő surrogatumot.

Sajnos azonban vannak másféle kereskedők is.

Kapható:

Selmecebányán: ifj. Marschalko Gyula, Engel Zsigmond, Ernst Zsigmond, Hodrusbányán: Weisz Jakab. Ipolyságon: Berczeller M., Ivóts Andor, Dombo Károly utóda Barack Ignác, Csoka József, Veinberger M. Korponán: Rumann Gyula, Trnovszky Károly. Kõrmõcebányán: Freud Manó, Gazdik János, Klein Hermann, Ritter Lipót J. Mosócson: Perli János fia, Fogyasztási Szövetkezet. Ujbányán: Cservinka M., Heinrich Ede. Znióvárán: Schönai Viktor.

kiadta rendeletét a közigazgatási hatóságokhoz a »Csak egy virágszálal!« jelige alatt ismeretes gyűjtés támogatása érdekében s a közigazgatási hatóságok nemes buzgalommal és magasrendű szociális megérzéssel fogtak hozzá a szervezés munkájához, amely halottaknapja táján országos közgyűjtésben fog kulminálni. Szükséges, hogy a közigazgatási hatóságok nemes munkáját a társadalom megkönnyítse s mindenütt önkéntes gyűjtés is induljon. Jószívű hölgyek járjanak házról-házra az egyesület tarsolyaival s gyűjtsék tele a jótékonyág filléréivel, amelyekből új életek aranyértéke válik. A tarsolyokért, nevük és címük bemonadással, forduljanak a József kir. herceg szanatórium-egyesület központjához (Budapest, IV. Sütő-utca 6.) Ugyanitt kérhetnek taggyűjtőíveket is. Az egyesület tagsági díja 4 korona s igazán a legnemesebb jótékonyágot szolgálja az, aki e csekély összeget lefizeti.

— Családirtás. A háziasszonynak nagy öröme fog szolgálni az a hír, hogy a fővárosban próbák folytak különböző szerekkel a poloskák kiirtására. Beigazolódott, hogy a »Löcherer Cime-xin« nemcsak a poloskákat, de ezek petéit is teljesen kiirtja. Mindenütt használható, nem piszkít, szaga nincsen: sőt a nyárra eltett szörmeruhákat is megóvjá a molylártól. Beszerezhető a Margótsy-gyógyszertárban, Selmecebányán és a készítőnél, Löcherer Gyula gyógyszerésznél Bártfán.

Steckenpferd liliómtejszappan

Bergmann és Tsa Tetschen Elba m. elérhetetlen hatású szepők eltávolítására és nélkülözhetetlen szer arc- és bőrápolásra, mit számtalan elismerővel bizonyíthatunk. Gyógytárakban, drogeriakban, illatszert- és fodrászüzletekben 80 fillérért kapható. Szinte páratlan hatású női kézápolószert a Bergmann »Manera« liliomkrémje, mely tubusokban 70 fillérért mindenütt kapható.

Meglepően egyszerű

manapság, a
MAGGI féle kockából
à 5 f.
kész husleves
előállítására:

leveseknek betéttel való készítésére,
hamislevesek ízének megjobbítására
főzelékeknek feleresztésére
mártásoknak „ „ „
sülteknek „ „ stb.

A kocka — csupán 1/4 liter forró
vizzel leöntve — azonnal 1 tányér
kiváló használatra kész huslevest ad.

keresztcsillag védőjeggyel
Egyedül valódi a MAGGI-nével és a

— Kérjünk mindenütt **gyógyi
gyógy- és borvizet!**

— Rossz benyomást gyakorolnak a ferdére
taposott cipősarkok. Utasítsa azért a cipészét,
hogy cipőit azonnal bersonozza, vagyis valódi
Berson gumisarkokkal lássa el és ön ezzel eléri,
hogy cipői állandóan elegánsan maradnak.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem felelős a szerk.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Enyhe, oldó háziszer mindazoknak, kik emésztési zavarokban és az élő életmód egyéb következményeiben szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 K.

Vidéki gyógyszerárakban kégük Moll készítményeit.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Fajdalom csillapító és erősítő **Bedörzsölés,**

elismert, régi jó hírnevű háziszer szaggatás és hűléstől származó mindennemű betegségek ellen.

Eredeti üveg ára K 2—

Kapható minden gyógyszerárakban és drogeriákban.

Főzetkúldési hely MOLL A. gyógyszerész,
cs. és kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuchlauben 9

Fog-Krém

KALODONT
Szájviz

Bluz-selyem 1 korona 15 fillértől méterenkint,
legutolsó újdonság! — Franko és
már megvámolya házhoz szállítva
Gazdag mintaválaszték postafordultával.
**HENNEBERG selyemgyáros, Öfelsége német
császárné udvari szállítója Zürich.**

237263 1913 sz. Magy. kir. államvasutak, Igazgatóság
F. II.

**A magyar királyi államvasutak téli
menetrendje az 1913—1914. évre.**

A magyar királyi államvasutak vonalain és az általuk kezelt magánvasutakon f. é. október hó 1-én *téli* menetrend lép életbe, mely, a jelenleg érvényben lévő nyári menetrenddel szemben, a következő lényegesebb változásokat tartalmazza:

A budapest-nyugati p. udvar—esztergomi és a buda—császárfürdő—óbudai vonalon.

A Piliscsabáról Budapestre este 9 h 25'-kor érkező vasár- és ünnepnapj vonat szeptember hó 30-án, a Budapestről Piliscsabára d. u. 1 h 05'-kor induló és a Piliscsabáról Budapestre este 8 h 15'-kor érkező vasár- és ünnepnapj vonat pedig november hó 10-én megszűnik.

A szombathely—pinkafői vonalon a Pinkafőről—Nagyszentmihályra jelenleg d. u. 4 h 41'-kor induló vonat Pinkafőről már d. u. 2 h 32'-kor fog indulni.

A budapest-nyugati p. udvar—marcheggi vonalon az Érsekújvárról Budapestre éjjel 11 h 50'-kor érkező vonat megszűnik, a Párkány-Nánáról Budapestre délelőtt 8 h 45'-kor érkező vonat csak Nagymarostól közlekedik; a Budapestről este 7 h 55'-kor induló vonat Párkány-nána helyett csak Vácig közlekedik; a Budapestről Nagymarosra d. e. 11 h 15'-kor induló és a Nagymarosról Budapestre este 8 h 10'-kor érkező vasár- és ünnepnapj vonat megszűnik; a Budapestről d. u. 3 h 55'-kor és d. u. 5 h 20'-kor induló vonatok Szob helyett csak Nagymarosig közlekednek; a Nagymarosról Budapestre éjjel 10 h 25'-kor érkező vonat csak Váctól marad forgalomban; a Nagymarosról reggel 6 h 35'-kor Budapestre érkező és Budapestről éjjel 11 óra 35'-kor Nagymarosra induló vonatok Vác és Nagymaros között megszüntetettek; a Rákospalota—Újpestről Budapestre éjjel 3 h 51'-kor érkező vonat elmarad, megszűnik végre a Pozsonyból Marcheggre este 8 h 50'-kor induló vasár- és ünnepnapj vonat. A Budapestről Marchegg felé d. u. 2 órakor induló gyorsvonat Párkány-nána és Galánta állomásokon nem fog megállani, helyette a két állomáson a d. u. 2 h 30'-kor induló gyorsvonat áll meg.

Sirolin "Roche"

biztos hatású tartós köhögésnél,
alégutak hurutainál, hörghurut és asthmánál.
Influenza és tüdőgyulladások után a jóizű
Sirolin "Roche"-al való **hosszabb** kúra megvéd az összes
ártalmas következményektől. **SIROLIN „Roche” oldólag és
fertőtlenítőleg hat, elősegíti az etvágyat és emésztést.**
Sziveskejük a gyógytárakban határozottan Sirolin "Roche"-t kérni.

A nagyérdemű közönség becses tudomására adom, hogy a Kovald-féle budapesti s a Bradovka-féle kassai vegytisztítógyárak képviseletét Selmecbánya és vidéke részére magamra vállaltam. Festésre vagy tisztításra bármely ruhaneműt elfogadok s 8 nap alatt elkészítve, házhoz szállítok. Gyászruhák 3 nap alatt készülnek. A portót a cég viseli s így a rendelőnek semmi kiadása sincsen. Gallértisztítás bármely facon, 6 fillér, kézeltő pár 12 fillér. Ruhák festése és tisztítása igen jutányos. A nagyérdemű közönség megbízását kérve, vagyok

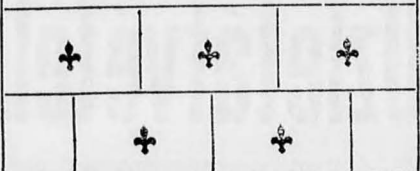
teljes tisztelettel

Büchler Henrik.

TREITER JÁNOS

CIPESZÜZLETE

KOSSUTH-TÉR, A BOGYA VEND. MELLETT.

AJÁNlja SAJÁT KÉSZÍTMÉNYŰ ÜRI- ÉS GYERMEKCIPIÓIT DUS VÁLASZTEKBAN. BEL- ÉS KÜLFÖLDI CIPÓGYÁRTMÁNYOK RAKTÁRA. BALI CIPŐK BÁRMIKOR KÉSZEN KAPHA ÖK. KÉSZÍTÉS MÉRTÉK SZERINT PONTOSAN ÉS GYORSAN.

Valódi Bata-cipők raktáron.

Szükségem van cipőgyári munkásokra: különösen „Moenus“ gépekhez; perfekt zwikoló munkásra; rámaélező (Schnittfräss) munkás és faszegelőre. Napi kereset 4—8 korona. Valamint gépelőnkre.

Ifj. Krausz Péter
cipőgyáros, Versec.

Hirdetmény.

A főiskolai »Mensa Academica-Egyesület« vezetősége nyilvános pályázatot hirdet a folyó évi október hó 15-től december 31-ig terjedő időtartamra átlagban naponta 90 személy részére

készítendő ebédkosztra, egyenként 80 fillérnyi összegárban.

A »Diáksztal« rendelkezésre bocsátja a 90 személy részére szükséges teljes terítéket és gondoskodik az asztalkendők és asztalterítők mosatásáról, valamint a kosztadó által bérelt helyiségek tisztogatásáról, olymódon, hogy e munkákért havonként a vállalkozónak 60 koronát fizet.

A kosztadó a jelzett 2 1/2 hónapra 10 m² tűzfát kap ingyen, fuvar költség nélkül, házhoz szállítva.

A kiszolgáltató ebéd áll: hetenként háromszor húslevesből, marhahúsból, körítéssel és főtt tésztából, azután hetenként kétszer rántott levesből, főzelék, sültből és sült tésztából, továbbá egy ízben rántott levesből, sültből, körítéssel és főtt tésztából. Vasár- és ünnepnapokon pedig az ebéd áll: húslevesből, mashahúsból, mártással, peccenyéből, körítéssel és sült tésztából.

Minden ebédhez 1/2 kg. izletes, fehér kenyér jár.

A Mensa tagjainak a vállalkozótól hitelbe venni semmit sem szabad.

Felhívtnak mindazok a vendéglősök, kosztadók és érdekeltek, akik a fenti feltételek mellett a »Diáksztal« ellátását szerződéssel elvállalni akarják, hogy kérvényüket legkésőbb *folyó évi október hó 6-ig* a Mensa Academica elnökéhez, *Walek Károly dr.* főiskolai tanárhoz nyújtsák be, olyan értelemű kötelezettséggel, hogy ajánlatukért folyó évi december hó végéig teljes felelősséget vállalnak.

A kosztadó részéről esetleges egyéb kedvezmények kérése, vagy adása a kérvényben külön lelemlítendő.

Alkalmas és megfelelő helyiségről és annak fűtéséről a kosztadó tartozik gondoskodni.

A Mensa Academica vezetősége.

UNGHVÁRY JÓZSEF
SZÜZÖTELEPEN ÉS GYÜMÖLCSFA-ISKOLÁJÁBAN
CZEGLÉD (PESTMEGYE)

„ Nagyobb mennyiségű „

nemes gyümölcsfa-
csemete, boggyógyümölcsök, vadoncsok, kerti sövények.

sima és gyökeres szőlővesszők

„ stb. Kaphatók. „

Tessék kimerítő árjegyzéket kérni!

A VILÁGHÍR
ES LEGUJABB RENDSZERŰ **BOLINDER** NYERSOLA-J-
MOTOROK
és azok alkatrészei kizárólag

ANYOS IMRE czégnél
Kaphatók

BUDAPEST, VI. PODMANICZKY-UTCA 17.
Telefon 12-76.

Legkisebb nyersolaajszükséglet! Jutányos árak!
Feltétlen jótállás! Kedvező fizetési feltételek!
Kérjen díjtalan felvilágosítást és ingyen árjegyzéket.

THIERRY A. GYÓGYSZERESZ BALZSAMA

Utolérhetetlen hatású tüdő- és mellbetegségeknél, enyhíti a katarust, megszünteti a fájdalmat okozó köhögést. Torokgyuladást, rekedtséget és gégebajokat megszüntet, valamint láz, különösen jó hatású gyomorgörcs és kolika ellen. Gyógyhatású aranyér és altesti bántalmaknál, tisztítja a veséket, étvágygerjesztő, elősegíti az emésztést. Kitűnően bevált fogfájásnál, odvas fogak, szájbajnál, valamint az összes száj- és fogbetegségek, hüfögés ellen, megszünteti a száj vagy gyomortól eredő büzt. Jó hatású pánthikagülsztánál. Meggyógyít minden sebet, sebhelyt, orbáncot, láztól eredő hólyagot, kelést, szemölcsöt, égési sebeket, megfagyott testrészeket, vart és kiütést. Fülbántalmak ellen kitűnő hatású. Minden háznál különösen influenza, kolera vagy más járványoknál kénél legyen.

Irjunk: Thierry A. Örangyal-gyógytárának Pregrada, Rohitsch mellett.

12 kis vagy 6 dupla vagy 1 nagy specialítveg 5-60 korona.
Nagyobb rendeléseknél jelentékeuy árendemény!

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcse.

Megakadályoz s megszüntet vérmérgezést, fájdalmas operációkat leggyakrabban feleslegessé tesz. Használatos gyerektágyas nőknél fájó emlők, tejmegindítás, rekedés, emlőkeményedés ellen. Orbánc, feltört lábak, sebek, dagadt vétagok, **csontszu**, fekélyek, ütés, szurás, lövés, vágás vagy zuzódás által okozott sebeknél kitűnő gyógyhatású szer. Idegen testek eltávolítására mint: üveg, szálka, por, serét, tüske, stb. kinövések, karbunkulus, képződmények, valamint rák ellen, fereg, rothadás, körönggyűlés, hólyag, égési sebek, hosszú betegségeknél előforduló fölfekvésnél, vérkeleseknel, fülfolysánnál, valamint kipállás esetén csecsemőknél stb. stb. kitűnő hatású.

2 tégely ára 3-60 K a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett kapható.

Budapesten kapható: Török József gyógytárában, valamint az ország legtöbb gyógyszerésztárában. Nagyban: Thalmayer és Seitz, Kochmeister Utódai, Radanovits Testv. droguériákban Budapesten kapható. Ahol nincs lerakat, rendeljünk közvetlenül:

THIERRY A. Örangyal gyógyszerésztárából, Pregrada, Rohitsch mellett.

